

Barntillägg – inte för alla

Läkarförbundet har under februari tagit del av och lämnat synpunkter på ett välkommet förslag från Utbildningsdepartementet om förbättrat studiestöd för studenter med barn. Läkarutbildningen är tidskrävande och möjliggör i ytterst liten mån extraarbete vid sidan av studierna. Ett extra stöd till studerande föräldrar skulle säkerligen minska utsattheten för deras barn och måhända också bereda fler föräldrar tillträde till läkarutbildningen.

Grundtanken bakom ett barntillägg är således god. Men det finns problem med det föreslagna utförandet. Enligt förslaget ska barntillägg utgå i form av extra bidrag till den förälder som tar studielån. Kopplingen till studielånet ska förhindra att barntillägget tillfaller »hobby-studenter«, som departementet uttrycker det. Men förslaget beaktar inte att många läkarstudenter som har behov av studiemedel inte får det.

MSF har upprepade gånger påtalat att de obefintliga möjligheterna till dispens från dagens gräns på maximalt tolv terminers studiestöd ställer många läkarstudenter utan försörjning under slutet av läkarutbildningen. År 2003 skickade studerandemedlemmar över 2 200 protestbrev till Utbildningsdepartementet.

Enligt MSFs senaste undersökning år 2001 hade hela 48 procent av de nyantagna läkarstudenterna studerat mer än en termin med studiemedel före läkarutbildningen. De kommer således inte att få studiemedel hela vägen fram till sin läkarexamen.

Studenter med oavslutade studier som inte får studiemedel är lämnade helt utan ekonomisk trygghet. När reglerna för studiemedel skärptes sommaren 2001 öppnade Läkarförbundet därför sin understödsfond för medlemmar i MSF.

Det innebär att ett tiotal studenter varje år får möjlighet att fortsätta sina studier, tack vare Läkarförbundet.

Men att privata initiativ avgör möjligheten att studera är en märklig ordning. Rimligare vore ett studiemedelsystem med möjlighet till dispens för den som behöver läsa ytterligare några terminer för att avsluta en lång högskoleutbildning.

Ett snålt och snåvt studiestöd riskerar att förfela ett av sina viktigaste syften, att göra högre studier möjliga oavsett den studerandes socioekonomiska bak-

Johan Zelano
MSF-representant i Läkarförbundets centralstyrelse

ta allmänhet blir 12-terminsregeln ett hinder för alla som inte gått direkt från gymnasiet med toppbetyg till högskolan och snabbt tillägnat sig exakt rätt utbildning. En elitisering, som ingen vill ha, blir bieffekten på sikt.«

Studiemedelsystemet är baserat på en felaktig bild av verkligheten. Idag är vägen till examen sällan spikrak. Tyvärr verkar

den skeva bilden vara förhärskande bland politiker. Till exempel skriver den ansvariga ministern Lena Hallengren i Göteborgs-Posten den 13 januari att »Ingen ska tvingas välja bort det livslånga lärandet«.

Det är ett budskap som klingar falskt för den tjuugoåring som t ex valt juridik efter gymnasiet men ångrat sig ett år senare. Med dagens system har han eller hon redan förverkat möjligheten att få studiemedel

för en hel läkarutbildning.

Sverige skulle vinna på ett bättre studiemedelsystem, både genom minskad snedrekrytering till läkaryrket och kortare tid till examen. I den bästa av världar skulle regeringen inse det och dispensmöjligheter återinföras. Då fungerar även den föreslagna kopplingen mellan studiemedel och barntillägg.

Studenter på läkarutbildningen är måhända ingen av regeringens prioriterad grupp. Men när medicinstuderande föräldrar får slut på studiemedel drabbas barnen. Ett barntillägg skulle kunna minska deras utsatthet. Därför borde förslaget ändras.

johan.zelano@slf.se

ILLUSTRATION: MAGNUS BARD

grund. Dessutom förlänger det tiden till examen.

De studenter som inte får studiemedel för att avsluta sin läkarutbildning kommer i stället att behöva göra studieuppehåll för att arbeta ihop pengar. Personer som utbildats för hundratusentals kronor och kunde ha varit läkare, kommer att arbeta på ICA i stället för att hjälpa sjuka.

Att studiemedelsystemet förlänger tiden till examen är ett samhällsekonomiskt problem. Att läkaryrket blir svårare att nå för den som inte har råd är ett demokratiskt sådant.

Tidningen Landstingsvärlden skrev tidigt i debatten på ledarplats (26/2000) att »beträffande livslångt lärande i störs-